

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 495/2013-6

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. augusta 2013 predbežne prerokoval sťažnosť Š. S, toho času vo výkone väzby, zastúpeného advokátom Mgr. M. B., N., vo veci namietaného porušenia jeho práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 5 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Tost 11/2013 z 9. apríla 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Š. S. o d m i e t a pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. júna 2013 doručená sťažnosť Š. S. (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia jeho práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 5 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením

Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Tost 11/2013 z 9. apríla 2013 (ďalej len „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“).

2. Z podanej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ bol uznesením Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica sp. zn. Tp 67/2012 z 1. júla 2012 vzatý do väzby z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. b) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“). V priebehu väzobného stíhania sťažovateľa pre obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) mu bola väzba niekoľkonásobne predĺžovaná, a to naposledy napadnutým uznesením najvyššieho súdu, ktorý rozhodol o jej predĺžení v konaní o sťažnosti v rozpore s právnym názorom Špecializovaného trestného súdu ako súdu prvostupňového. Sťažovateľ s predĺžením väzobného stíhania svojej osoby najvyšším súdom nesúhlasil, pričom vychádzajúc zo zákonnej úpravy a prihliadajúc aj na judikatúru ústavného súdu predovšetkým poukázal na „... *vzťah medzi všeobecným princípom trvania väzby podľa § 76 TP ods. 1 a osobitnými pravidlami pre určovanie dĺžky trvania väzby určenými v § 76 ods. 2, ods. 6 a ods. 7 TP, kde je v každom prípade potrebné naplniť podmienky podľa § 76 ods. 1 TP, pričom splnenie niektorej z osobitných podmienok trvania väzby podľa vyššie uvedených ustanovení nemá za následok vylúčenie všeobecného princípu podľa § 76 ods. 1 TP*“. V konkrétnych okolnostiach svojej trestnej veci teda poukázal na to, že „*Prvostupňový súd sa pri svojom rozhodovaní striktnie držal... zákonnej úpravy a... rozhodol tak, že nepredĺžil lehotu trvania väzby...*“

Základným skutkovým dôvodom bolo porušenie povinností orgánov činných v trestnom konaní postupovať podľa §-u 2 ods. 6 Tr. poriadku vo väzobných veciach prednostne a urýchlene, a to konkrétne vo vzťahu k vyhotovovaniu mojich znaleckých posudkov vo veci“, kým naproti tomu najvyšší súd „... *mal za to, že postup orgánov činných v trestnom konaní splňal a splňa podmienky ustanovené v § 2 ods. 6 Tr. poriadku*“.

3. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Najvyšší súd... v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Tost 11/2013, Uznesením zo dňa 09. 04. 2013 porušil právo Š. S. na ochranu osobnej slobody zaručenej v čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy... a právo na slobodu zaručenej v čl. 5 ods. 3 Dohovoru...“

2. Zrušuje sa uznesenie Najvyššieho súdu SR vydané dňa 09. 04. 2013, sp. zn.: 5 Tost 11/2013 a vec sa vracia Najvyššiemu súdu SR na ďalšie konanie.“

II.

4. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

5. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

6. Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, v akej veci sa týka, kto ho podáva... . Podľa § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde k návrhu na začatie konania sa musí pripojiť splnomocnenie na zastupovanie navrhovateľa advokátom, ak tento zákon neustanovuje inak.

V splnomocnení sa musí výslovne uviesť, že sa udeľuje na zastupovanie pred ústavným súdom. Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania. Podľa § 50 ods. 1 zákona o ústavnom súde musí sťažnosť okrem všeobecných náležitostí uvedených v § 20 obsahovať... Podľa § 50 ods. 2 zákona o ústavnom súde sa k sťažnosti pripojí kópia právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo dôkaz o inom zásahu.

7. Ústavný súd zdôrazňuje, že viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania osobitne platí v prípadoch, v ktorých osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd sú zastúpené advokátom. Z uvedeného vyplýva, že ústavný súd má v ústave a v zákone o ústavnom súde presne definované právomoci, uplatnenie ktorých je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania (čl. 127 ods. 1 ústavy, § 20 a § 50 zákona o ústavnom súde). Až na výnimky, ktoré v danej veci nie sú relevantné, je ústavný súd pritom viazaný návrhom na začatie konania (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

8. Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhovaného dôkazy. Návrh musí podpísať navrhovateľ (navrhovatelia) alebo jeho (ich) zástupca. Podľa § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde k návrhu na začatie konania sa musí pripojiť splnomocnenie na zastupovanie navrhovateľa advokátom... V splnomocnení sa musí výslovne uviesť, že sa udeľuje na zastupovanie pred ústavným súdom. Podľa § 50 ods. 2 zákona o ústavnom súde sa k sťažnosti pripojí kópia právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo dôkaz o inom zásahu.

9. Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ prostredníctvom kvalifikovaného zástupcu, ktorý koncipoval aj samotnú sťažnosť podanú ústavnému súdu, s návrhom nedoručil aj splnomocnenie pre advokáta na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom. Predloženie splnomocnenia je pritom povinnosťou vyplývajúcou z už citovaného § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

10. V súvislosti s uvedeným nedostatkom (bod 9) ústavný súd pripomína, že tento nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na takýto postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom, pričom z doterajšej rozhodovacej činnosti ústavného súdu jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (napr. IV. ÚS 77/08, I. ÚS 368/2010, III. ÚS 357/2010, II. ÚS 309/2010, I. ÚS 162/2010, IV. ÚS 234/2010, III. ÚS 206/2010, IV. ÚS 159/2010, IV. ÚS 213/2010, IV. ÚS 134/2010). Ústavný súd v tejto súvislosti už vo svojom uznesení sp. zn. II. ÚS 117/05 z 11. mája 2005 uviedol: „Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom.“ Aj v súvislosti s tým naďalej zostáva v platnosti zásada „vigilantibus iura scripta sunt“, t. j. bdelym patrí právo, a to o to zvlášť, ak ide o osoby práva znalé (napr. advokáta).

11. Vzhľadom na už uvedené ústavný súd konštatuje, že sťažnosť vykazuje taký nedostatok náležitostí predpísaných zákonom, že nie je možné preskúmať splnenie hoci len procesných podmienok konania pred ústavným súdom, a preto ju z uvedeného dôvodu odmietol už pri jej predbežnom prerokovaní (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. augusta 2013